

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis S. R. E. Cardinalis Bona Opera Omnia

Tribus Tomis comprehensa

Opvscvla Spiritvalia - I. Horologium Asceticum. II. Principia Vitae
Christianae. III. Manuductio ad Coelum. IV. Via Compendii ad Deum. V. De
Sacrificio Missae. VI. De Discretione Spirituum ... Operum Eminentiss.
Cardinalis, Tom. I

Bona, Giovanni

Parisiis, 1677

Cap. XIX. De statu Proficientium. Varia profectûs adjumenta. Temporis
aestimatio, & usus. Dei presentia necessaria

urn:nbn:de:hbz:466:1-9969

nolo. Si hominibus placerem, Christi servus non essem. Dic ad alios, Mihi pro minimo est, ut à vobis judicer, aut ab humano die. Talis reverà es, qualis es apud Deum. Sensus & loquela hominum nihil adjicit bonitati tuæ, nihil detrahit de malitia. Melius est bonum esse, quàm videri.

7. Nihil tuæ voluntati contrarium eveniet, si eam penitus abnegaveris, & transfuderis in divinam. Sic mentis solidà pace, sic verà tranquillitate perfrueris. Vives ut voles, si quid velle debeas didiceris. Debes autem velle quod Deus vult. Hæc est unica vitæ hujus felicitas, velle ut quæ fiunt ita fiant, sicut vult Deus, non ut volumus ipsi. Ducit te Deus ad finem, ad quem ab æterno destinatus es, per suavia & aspera, per prospera & adversa. Obsequere divinæ providentiæ, & sequere alacriter: nam etsi repugnaveris, sequeris nihilominus, & impius eris. Ducit volentem Deus, nolentem trahit.

CAP. XXI. De Statu Proficientium. Variâ profectûs adjuncta. Temporis æstimatio & usus. Dei presentia necessaria.

1. **S**I bonus esse cupis, primùm credito te malum esse. Nunquam proficies, si proficiendi deposueris appetitum. Nolle proficere, deficere est. Persevera igitur ut cœpisti, & quantum potes propera, quò citiùs frui emendato animo & composito possis. Argumentum animi in melius translatus, est si vitia tuavides, quæ adhuc ignorabas. Sic ægris gratulari solemus, cùm se ægros esse senserunt. Noli facile tibi credere, sed excute te, & observa, tuique profectûs experimentum cape animi firmitate, & cupiditatum diminutione. In proficientium classe te esse existimabis, cùm in te ipsum maximam habueris potestatem. Inæstimabile bonum est se possidere, & unum esse. Vir probus semper idem, improbus semper alius est.

2. Potes, si vis, unà die ad culmen Sanctitatis pervenire, si toto corde aversus à creaturis ad Deum convertaris. An verò vitam intus cum Deo agas, ex his signis de-

prehendes. Si tibi displiceant res transitoriae, si placeat solitudo, si cures quod perfectius est, si opiniones & iudicia hominum spernas. Magnum verò adjumentum ad omnem virtutem præbebit tibi vitæ & passionis Christi assidua meditatio. Ipse est liber vitæ, in quo solo, veluti in divite ac instructissimâ bibliothecâ, reperies quicquid pertinet ad salutem, etsi omnes libri cum suis auctoribus interirent. Non tamen sufficit Christum scire & meditari, nisi etiam imiteris atque ita vivas, sicut ipse docuit verbo, & exemplo. Nisi ad regulam prava non corriges.

3. Præclare à quodam dictum est, eos qui proficere velint, ita vivere debere, ut perpetuo curentur. Multa enim sunt jugiter observanda, quæ ad arcem virtutis properanti moram injiciunt. Cum nimirum amore inordinato vel te ipsum, vel aliquam creaturam prosequeris: cum rebus externis ita afficeris, ut si eas auferri, vel amitti contingat, iniquo animo laturus sis: cum proprijs commodis nimium studes in cibo, potu, colloquijs, evagationibus: cum temporalibus te nimium immergis, tuoque iudicio ac voluntati pertinaciter adhæres: cum motus internos minime observas, Deumque intus loquentem per secretas inspirationes audire contemnis. Hæc sunt præcipua impedimenta te in via detinentia, quæ ut removeas sedulo vigilabis, & te operi viriliter accinges. Animet virtus quicquid agis, animet finis perfectissimus cum promptitudine & alacritate, animet pura intentio: atque ita operi insiste, ut prænotioni quam habes de ejusdem perfectione penitus adæquetur. Non consistit profectus in multitudine exercitiorum, sed in his quæ quotidie fiunt perfecte obeundis. Non enim in facto laus est, sed in modo, quo res fit.

4. Volant dies, festinat tempus, & quod præteritum est nemo tibi restituere potest. Non vivis, sed victurus es: semper enim vita tua spectat in crastinum. Sic elabitur tibi vita, dum vitæ instrumenta conquiris: & interim senectus venit, venit mors, in quam incidis imparatus. Sicut iter facientes,

cientes, quos mutua decipit confabulatio, se prius ad metam pervenisse, quàm appropinquasse cognoscunt: ira hoc vitæ iter assiduum, quod vigilans & dormiens eodem gradu peragis, tibi occupato & distracto non nisi in fine apparebit. Quid igitur cunctaris? quid cessas? Pretium temporis pone, utere eo celeriter: æstima hunc diem, imò hanc horam, ejus enim jactura irreparabilis est. Prædia tua à nemine pateris occupari: si exigua de finibus contentio sit, ad lites & ad arma discurre: vitam verò & tempus tibi eripi à quocumque permittis, ejus rei profusissimus, cujus solius avaritia honesta est. Computa ætatem tuam, revoca ad calculum præteritos annos, quamvis centesimum excedas, videbis te pauciores habere quàm numeras. Quantum enim ex his diripuerunt somnus, gula, lites, amici, & otiosa discursatio? Adjice quod sine usu jacuit, quod nihil agenti, aliudque agenti elapsum est, te non sentiente quid perderes: intelliges quàm exiguum tibi de tuo relictum sit, & te immaturum mori fateberis. Sæpè quereris de transactis diebus, quos malè perdidisti: cur non eniteris sic præsens tempus transigere, ut eo elapso dicere possis, non video quo pacto illud melius potuerim collocare; Singuli tantum dies, & hi per momenta præsentis sunt. Cur hodiernum perdis, quod tuum est, & futurum disponis, quod tuum non est? Maximum vivendi impedimentum est dilatio. Vive hodie, cras vivere serum est.

5. Deum semper in omni cogitatione, verbo, & opere, quocumque alio fine excluso, respice: & unicam ejus voluntatem sectare. Nunquam à recto tramite deviat, qui Deum sibi viæ ductorem proponit. Bono loco res tuæ erunt, si omnia quæcunque facis ad Dei gloriam dirigas, atque ita singula facies, ac si ipse spectet, qui videt omnia, omnia sustentat, omnibus providet. Ejus obtutum nunquam effugies: interest enim non verbis tantum & factis, sed intimis cogitationibus tuis: Cum fores obduxeris, & tenebras intus feceris, ne putes te solum esse:

C. Bona Opusc. Spirit.

Z

Tecum Deus est, qui secretum tuum facere sanctius debet, cui nihil clausum est. In ipso vivimus, movemur, & sumus. Coram illo comede & bibe, cum illo ambula, cum eo tracta negotia tua, ad ipsum erige vitam tuam. Fac te dignum in quem oculos figat, quem semper amabiliter spectet. Magna tibi necessitas indicta est probitatis, cum ante oculos agis iudicis cuncta cernentis. Sic vive, ac si nemo in mundo sit, præter te solum & Deum. Quicquid ejus providentia de te disposuerit, libens amplectere, sive prosperum illud fuerit, sive adversum. Deum quæris, hâc an illâ viâ ad ipsum pervenias, quid refert? Atque utinam aliquando pervenias.

C A P. X X. *De bono solitudinis. Fugienda malorum societas. Mundi vitia quot & quæ sint. Studium Proficientis acquisitio virtutum. Signa quædam obientæ virtutis.*

I Ngens argumentum est compositæ mentis, & à pravis affectionibus emundatæ, secum posse consistere. Sicut Deus se solo beatus in se semper moratur, ita ad Dei felicitatem proximè accedes, si tecum manere didiceris. Et quidem si volueris, nunquam eris solitarius, si nunquam à Christo separeris. Quod si loquendi te corripit cacoëthes, tecum loquere, sed cave ne cum malo homine loquaris. Vis autem scire, quid tecum colloqui possis. Id quod homines de aliis libentissimè faciunt: de te apud te malè loquere. Produca vitia tua, & castiga quicquid in te animadversione dignum repperis. Nunquam deerit aliquod vitium, cui curatio adhibenda sit. Absconde te in otio, sed & otium tuum absconde. Gloriari solitudine iners ambitio est. Corporali autem solitudini internam junge, ut grata tibi atque utilis sit. Subduc te vanis occupationibus, nec ab hominibus tantum, sed à rebus etiam secede, quæ ad te non spectant. Esto liber ab omni creaturâ, & à corde tuo earum imagines exclude. Abjice omnes caducarum rerum sollicitudines, omnes cogitationum ineptias, & in abdito cordis recessu tibi soli, & Deo at-